

Rektora amata kandidāta Jura Borzova Latvijas Universitātes vadības programma 2015.-2019.g.

Zinātniskā darbība

Latvijas Universitātē strādā daudzi izcili zinātnieki gan dabas zinātnē, gan medicīnā, gan sociālajās un humanitārajās zinātnēs!

Latvijas Universitāte ir un būs galvenais balsts pētniecībai latviešu valodā, pētniecībai par Latviju, tās vēsturi, kultūru un latvietību. Līdztekus tam savus rezultātus Latvijas Universitāte aktīvi publicē starptautiskā zinātnes – angļu – valodā.

Ar zinātnes universitāti mēs saprotam ne tikai izcilību pētniecībā, bet arī kvalitāti studijās ikvienā studiju virzienā, iesaistoties studiju procesā arī zinātniekiem. Līdztekus fundamentāliem pētījumiem, Latvijas Universitāte aktīvi iesaistās gan jaunu tehnoloģiju attīstībā, gan aktuālos sociālos pētījumos.

Arvien lielāka iekļaušanās pasaules pētniecības telpā ir izšķiroši svarīga. Pētniecības jomā attīstīsim un atbalstīsim projektu pieteikumus ne tikai Latvijā, bet īpaši ES un citos ārpus Latvijas pieejamos finanšu avotos. Spēja piesaistīt starptautisku projektu finansējumu ir viens no būtiskiem profesoru un vadošo pētnieku kvalifikācijas rādītājiem. Palīdzību tam sniegs īpaši piesaistīti profesionāļi.

Turpināsim atbalstīt doktorantūras studijas Latvijas Universitātē, kā arī rūpēsimies par labāko jauno doktoru turpmākām iespējām pētniecībā – attīstīsim t.s. pēcdoktorantūru. Šo statusu centīsimies nostiprināt arī Latvijas likumdošanā.

Stimulēsim publikācijas izdevumos, kuri tiek indeksēti *Scopus* un *Web of Science*. Jāpanāk, ka LU izdevumi (žurnāli, konferenču raksti, monogrāfijas) tiek indeksēti *Scopus* un *Web of Science*, ceļot Latvijas Universitātes reitingus un starptautisko atpazīstamību.

Veicināsim mūsu pētnieku mobilitāti, piesaistot tam projektu līdzekļus.

Studiju darbs

LU turpinās attīstīt gan akadēmiskas, gan profesionālas studiju programmas. Kvalitātes novērtēšanas procesi un prasības abu tipu studiju programmās jābūt atšķirīgiem. Akadēmiskās studiju programmas ir galvenais zinātniskās darba atjaunotnes pamats, pieejai tajās ir jābūt caurvijošai sākot no pirmās dienas bakalaura studijās līdz pat doktora grāda iegūšanai. Vienā nozarē (vai studiju virzienā) ir jābūt profesoram (studiju direktoram), kurš atbild un pārredz šo nozari (virzienu). Tās jāpopularizē vienoti. Savukārt profesionālās studiju programmām ir jābūt ļoti mobilām, darba tirgus pieprasījumam atbilstošām (tas neizslēdz sadarbību ar akadēmiskām studijām). Kvalitātes sistēmai un lēmumu pieņemšanai arī jābūt mobilai – lēmumi par atvēršanu vai slēgšanu jāpieņem ātri. Jāattīsta sadarbība ar darba devējiem.

Jāsaglabā LU pozīcijas gan dabas, gan medicīnas, gan sociālās, gan humanitārās zinātnēs, dažādību nodrošinot ar izvēles iespējām.

Jāintegrē mazskaitlīgas radniecīgas programmas, kopīgos kursus integrējot arī pāri fakultāšu robežām. Citvalstu valodas un kultūras studijas jāīsteno ciešā sadarbībā ar attiecīgo valstu universitātēm, pretī piedāvājot mūsu unikālo, augsto kompetenci baltu studijās u.c. letonikas jomās.

Jāīsteno pastāvīga programmu pilnveide. Tam jāparedz ikgadējas izvērtējuma un aktualizācijas procedūras gan satura, gan pasniegšanas metodikas jomā. Lēmumu par jaunu programmu atvēršanu vai nerentablu slēgšanu katru gadu pieņemt LU vadības līmenī, pamatojoties uz iepriekš zināmiem darbības rādītājiem un pieprasījumu, LU stratēģiju, obligāti saglabājamo programmu reģistru. Jābūt tradīcijai, ka katru gadu radām vismaz vienu jaunu aktuālu studiju programmu un vismaz vienu neaktuālu slēdzam.

Jāveicina ne tikai angļiski īstenojamās studiju programmas, bet arī citvalstu studentu intensīva latviešu valodas apmācība, kas ļautu tos integrēt ne tikai latviskajās studiju programmās, bet arī latviskā sabiedrībā vispār, tādējādi ļaujot viņiem kļūt par Latvijas sūtniem viņu mājas zemēs. Jāturpina LU stratēģijā noteiktais, ārvalstu studentu īpatsvaru Latvijas Universitātē nodrošinot 10% apmērā, tādējādi radot internacionālu studiju vidi arī uz vietas.

Jāsekmē studentu mobilitāte mūsu partneru universitātēs un mums ir jābūt gataviem uzņemt partneru universitāšu studentus, sniedzot viņiem kvalitatīvas studijas un vidi.

Kvalitātes sistēma jātuvina faktiskajiem izpildītājiem (piemēram, noteiktai lomai/uzdevumam piesaistot visus normatīvos aktus, bet nepūloties detalizēti aprakstīt visus soļus).

Augstākās izglītības tirgus Latvijā

Patlaban LU daļa Latvijas augstākās izglītības „tirgū” ir aptuveni 15%, turklāt ar rūkošu tendenci. Pat ja izdotos šo daļu vismaz saglabāt, tad 2018. gadā LU studētu ne vairāk kā 10'000 (pesimistiskā prognoze –

8'000) studentu. Vēl nesen lielākā Baltijā, nu jau LU atpaliek ne tikai no Viļņas Universitātes, Tartu Universitātes un Tallinas Tehniskās universitātes.

Panāksim studentu skaita pieaugumu, izmantojot esošā LU studiju piedāvājuma aktualizāciju, jaunu un aktuālu studiju programmu izveidi, ārvalstu studentu piesaisti, kā arī attīstot jaunas studiju programmas vai apakšprogrammas.

Radīsim iespēju mācībspēkiem gūt cilvēka cienīgus ienākumus, iesaistoties vai paplašinot dalību pētnieciskos projektos.

Tirgus izaicinājums ir viens no galvenajiem studiju jomā, tam jāmeklē nestandarta risinājumi.

Latvijas Universitāte un sabiedrība

Jāpanāk ārēja studiju programmu vērtēšana EQAR aģentūrās, piemēram, Lietuvas SKVC, tādējādi nepieļaujot interešu konfliktus un pakāpeniski izslēdzot konkurentu vājākās studiju programmas. Jāveicina studiju programmu starptautiska akreditācija.

Jāpanāk nerentablu reģionālo programmu integrēšana Rīgas programmās un/vai jāsniedz citāda palīdzība reģioniem, piemēram, veidojot kopīgas studiju programmas.

Jāpanāk pakāpeniska studiju vietas finansējuma palielināšana, arī uz budžeta vietu kopskaita samazināšanas rēķina, rūkot kopējam studentu skaitam. Latvijas Universitātes stratēģijai sarunās ar valdību jābūt, ka Latvijas valsts visiem saviem pilsoņiem studijas apmaksā pilnā apjomā.

Jāpanāk īpašs, atšķirīgs finansējums gan Latvijas Universitātei kā zinātnes universitātei, gan valstij svarīgām nacionālām programmām (piemēram, matemātika, latviešu valoda, vēsture un kultūra (letonika) utt.). Jāpanāk valstij nozīmīgu LU struktūrvienību finansēšana (vismaz līdzfinansēšana) no valsts un/vai Rīgas pilsētas līdzekļiem.

Jāīsteno daudz agresīvākas publiskās attiecības, jo tā rīkojas konkurenti. Augsti godājot un cienot katras struktūrvienības (īpaši jau fakultāšu) tradīcijas un tēlu, tomēr ārējās publiskās attiecībās liels uzsvars jāliek uz Latvijas Universitātes kopējo varējumu. Tikai visi kopā mēs esam diženi.

Jāveicina sadarbība starp LU zinātniekiem un mācībspēkiem un atbilstošu nozaru speciālistiem tautsaimniecībā – gan mācību, gan zinātniskajā un inovatīvajā darbā.

Visbeidzot, jāizveido labam Eiropas līmenim atbilstoša universitāte. Šajā spēcīgajā *Consortium University Riga* (nosacīts nosaukums) jākoncentrē Latvijas galvenie zinātniskie spēki, kur studijas un zinātne ir cieši saistīti.

Institucionālā attīstība un pārvaldība

Stipras Latvijas Universitātes pamats ir stipras fakultātes, institūti un centri. Stiprums izpaužas to zinātniskajā potenciālā un finanšu apjomā. Lielām un stiprām struktūrvienībām var vairāk uzticēt un deleģēt, t.sk. administratīvus pienākumus. Mazām struktūrvienībām vairāk jākoncentrējas uz savu pamatfunkciju, netērējot resursus administratīvām lietām, kuras var paveikt kopīgi.

Latvijas Universitātes pārvaldi īstenosim atklātības garā, aktīvi tajā iesaistot arī dekānus un direktorus.

Latvijas Universitātes infrastruktūras, finanšu vadības un saimnieciskās darbības procesus, administratīvās kapacitātes un institucionālās sistēmas pilnveidošanu, kvalitātes pārvaldības sistēmas uzlabošanu lielā mērā noteiks ERAF projekta "Latvijas Universitātes institucionālās kapacitātes attīstība" rezultāti. Taču ir skaidrs, ka jāstiprina studiju un pētniecības integrācija.

Jālīdzsvaro tiesības ar atbildību: LU dibinātas institūcijas (aģentūras) un uzņēmumi drīkst pieņemt tikai tādu lēmumus, par kuru sekām paši atbilstoši likumdošanai atbild un kas neietekmē negatīvi LU kopējo darbību un stratēģiju. Saskaņā ar likumu Latvijas Universitāte, kā atvasinātā publiskā persona, ir atbildīga par pastarpinātās pārvaldes iestāžu (aģentūru) darbību.

Jāīsteno gudra nekustamo īpašumu politika, studiju un zinātnes darbu nodrošinot ar modernām ēkām, bet ar pārējām ēkām pelnīt vai arī tās pārdot vai atdot atpakaļ īpašniekiem (valstij). Nekustamo īpašumu apsaimniekošanas peļņa jānovirza klasiskai universitātei vajadzīgu programmu atbalstam.

Jāizveido centralizēto pakalpojumu un to izmaksu saraksts, ļaujot struktūrvienībām saprāta robežās no kādiem pakalpojumiem atteikties.

1861. gada 16. (28.) maijā Krievijas imperators Aleksandrs II apstiprināja nolikumu par Rīgas Politehnisko augstskolu. Šis datums arī būtu uzskatāms par vēlākās Latvijas Universitātes dibināšanas datumu. Tādējādi kārtējo, 155. jubileju, varēsim atzīmēt 2016. gadā, bet latviskas universitātes simtgadi – 2019. gadā. Latvijas Universitāte ir vienīgā un vecākā, nacionālā un klasiskā zinātnes universitāte Latvijā.

Vivat, crescat, floreat Universitas Latviensis in aeternum !

31.03.2015